

Klinische behandeling met radioactief Jodium-131

In deze tekst leest u meer over de klinische behandeling met radioactief Jodium-131. Waarom u deze behandeling krijgt. Hoe de behandeling verloopt en wat belangrijk is om te weten.

Waarom wordt een behandeling met radioactief Jodium-131 gegeven?

Een behandeling met radioactief Jodium-131 kan in verschillende situaties gegeven worden.

Bijvoorbeeld:

- om een te snel werkende schildklier langzamer te laten werken;
- om een te grote schildklier kleiner te maken;
- om de rest van een schildkliertumor of achtergebleven schildklierweefsel na de operatie te verwijderen.

Wat houdt de behandeling in?

De schildklier neemt Jodium op. Voor de behandeling krijgt u een capsule met radioactief Jodium toegediend. Dit radioactieve Jodium gaat ook naar de schildklier. Het radioactieve Jodium zendt straling uit; dit zorgt ervoor dat de schildklier kleiner wordt of dat de schildklierresten verdwijnen. De schildklier wordt hierbij van binnenuit bestraald. Deze bestraling beschadigt het weefsel rondom de schildklier vrijwel niet.

De schildklier neemt een deel van het toegediende Jodium niet op. Dit deel raakt u kwijt door het uit te plassen, uit te zweten en via de ontlasting. Dit gebeurt vooral in de eerste 24 uur na de toediening. Omdat de schildklier het orgaan is dat het meeste Jodium opneemt, zal de rest van het lichaam vrijwel geen Jodium opnemen, dus ook geen radioactief Jodium.

Medicijnen

Door sommige medicijnen kan de schildklier het radioactieve Jodium niet goed opnemen. Deze medicijnen moet u vóór de behandeling stoppen. Bij uw oproep laten wij u weten welke medicijnen u moet stoppen en vanaf welke datum. De nucleair geneeskundige zal met u bespreken welke medicijnen na de behandeling kunnen/moeten worden herstart.

Hoeveel Jodium-131 krijgt u toegediend?

Hoeveel radioactief Jodium u krijgt hangt af van:

- welke schildklierziekte u heeft;
- de grootte van de schildklier of de schildklierresten;
- de functie van de schildklier of de schildklierresten.

Tijdens een vooronderzoek krijgt u een capsule toegediend met een kleine proefdosis radioactief Jodium. Door middel van dit vooronderzoek bepalen wij de hoeveelheid Jodium die u krijgt toegediend bij de behandeling. Bij zowel het vooronderzoek als bij de behandeling mag u alleen een licht ontbijt nuttigen uiterlijk 2 uur voor de afspraak (kop koffie/thee en 2 beschuit/cracker met jam/honing).

Bijverschijnselen en gevolgen van de behandeling

Bijverschijnselen op korte termijn

- Bij sommige mensen voelt de schildklier een beetje pijnlijk aan na de behandeling. Deze pijn verdwijnt meestal binnen enkele dagen.
- U kunt tijdelijk misselijk zijn na de behandeling.
- U kunt ook last krijgen van een droge mond en/of pijnlijke speekselklieren.
- Het is mogelijk dat rijpende eicellen en spermacellen beschadigd raken. Daarom is het advies om binnen vier maanden na de behandeling niet zwanger te worden. Voor mannelijke patiënten wordt aangeraden vier maanden geen kinderen te verwekken.
- Wanneer u ongeveer een week na de behandeling extra klachten krijgt die passen bij een te snel werkende schildklier (zoals gejaagdheid, vermoeidheid en hartkloppingen) adviseren wij u contact op te nemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Bijverschijnselen op langere termijn

Een schildklier gaat na behandeling met radioactief Jodium altijd langzamer werken dan voorheen; soms ook te langzaam. Soms gebeurt dit na enkele maanden, maar soms ook pas na enkele jaren. Mocht de schildklier te weinig schildklierhormoon produceren, dan zal uw huisarts of internist u schildklierhormoontabletten voorschrijven om het tekort aan te vullen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat deze behandeling op lange termijn andere aandoeningen of bijwerkingen veroorzaakt.

De opname

Voor de behandeling wordt u opgenomen op de verpleegafdeling van de Nucleaire Geneeskunde. Dit is nodig omdat een deel van het radioactieve Jodium uw lichaam via urine en de ontlasting verlaat. Het radioactief afvalwater slaan wij op in speciale tanks. De omgeving en het milieu worden dan niet besmet met radioactiviteit. Ook de mensen uit uw directe omgeving, zoals uw familie, vrienden en het ziekenhuispersoneel, ontvangen hierdoor geen onnodige straling.

Hoe lang de opname in het ziekenhuis duurt, is voor iedere patiënt anders. Dit hangt af van:

- de hoeveelheid Jodium die u heeft gekregen;
- de hoeveelheid Jodium die door de schildklier wordt opgenomen;
- hoe snel het overtollige Jodium uit het lichaam verdwijnt.

Het is belangrijk om tijdens de opname veel te drinken en dagelijks ontlasting te hebben, zodat het overtollige radioactieve Jodium snel het lichaam verlaat. Als het nodig is kan een laxeremiddel worden voorgeschreven. Het radioactieve Jodium dat door de schildklier is opgenomen verlaat het lichaam veel minder snel.

Verblijf op uw kamer

Op de verpleegafdeling ligt u op een eenpersoonskamer. De kamer heeft een eigen wastafel en toiletruimte. Op de kamer is TV, radio, telefoon en Wifi aanwezig. U kunt rechtstreeks

telefoneren vanuit uw kamer. Er is ook een Nespresso-apparaat aanwezig. Als u deze wilt gebruiken moet u wel zelf koffiecups meenemen. En als u wilt kunt u dagelijks een krant laten bezorgen. Hier moet u wel voor betalen.

Houdt u er rekening mee dat het op uw kamer koud kan zijn. Neem daarvoor extra kleding mee.

Om radioactieve besmetting van de omgeving en personen tegen te gaan, mag u tijdens de behandeling de kamer niet verlaten. Dit mag pas bij het ontslag.

Omdat u het radioactieve Jodium in de eerste 24 uur ook uitzweet, kunnen spullen die u in de kamer meeneemt besmet raken, zoals kleding, maar ook uw laptop of telefoon.

Als u een laptop of mobiele telefoon meeneemt, worden deze daarom in plastic gewikkeld, met als doel eventuele besmetting met radioactiviteit tegen te gaan.

De kleding die u na het ontslag wilt dragen en andere spullen bewaren we voor u in een afgesloten kast op de afdeling.

Op de dag van uw ontslag controleren wij uw eigendommen op besmetting met radioactiviteit. Is er een besmetting? Dan krijgt u uw eigendommen alleen onder bepaalde voorwaarden mee naar huis. Deze voorwaarden bespreken wij met u als er sprake is van een besmetting. Een bril, contactlenzen, hoortoestel, wandelstok en uw medicijnen mag u na de behandeling weer gewoon mee naar huis nemen. De kleding die u tijdens de behandeling draagt krijgt u (tenminste als er geen sprake is van besmetting) na de behandeling in een plastic tas mee naar huis met het verzoek deze zo snel mogelijk te wassen .

De dag van opname

- Als u op de afdeling komt verkleedt u zich in de kleding die u wilt dragen tijdens de behandeling.
- De verpleegkundige geeft u hierna uitleg over het gebruik van de kamer.
- Daarna komt de nucleair geneeskundige bij u. Deze geeft u uitleg over het innemen van de capsule met radioactief Jodium. Hierbij kunt u ook nog eventuele vragen stellen.
- U neemt de capsule met Jodium in.
- Hierna mag u één uur niet eten en drinken. Het Jodium kan op deze manier zo snel mogelijk via de darm in het lichaam worden opgenomen.
- Na dit uur krijgt u uw middageten.

Regels en adviezen tijdens de opname

Wat mag niet:

- binnen één uur na de inname van de capsule met Jodium eten of drinken; alleen het drinken van water mag wel binnen het uur na inname van de capsule;
- tijdens de behandeling de kamer verlaten;
- tampons en maandverbanden in het toilet weggooien;
- roken op de kamer.

Wat moet/raden we aan:

- Jodium-131 verlaat het lichaam voor het grootste deel via de urine. Iedere patiënt moet daarom zittend plassen, ook mannen. Dit is om besmetting van de toiletruimte te voorkomen. Als u naar het toilet bent geweest, moet u uw handen goed wassen.

- Drink vooral de eerste 24 uur veel. Het overtollige radioactieve Jodium (dat niet door de schildklier is opgenomen) verlaat dan zo snel mogelijk uw lichaam.
- Als u een trage stoelgang heeft kunt u vragen om een laxeremiddel. Daarmee versnelt u de uitscheiding van overtollig radioactief Jodium via de darmen.
- Krijg u een hoge dosering radioactief Jodium, dan is het raadzaam om vanaf de dag na inname van de capsule de speekselproductie te stimuleren d.m.v. kauwgom of zure snoepjes. Dit helpt tegen bijwerkingen van droge mond en pijnlijke speekselklieren.

De verpleegkundige

Om de hoeveelheid straling voor de verpleegkundige zo laag mogelijk te houden komt hij/zij zo min mogelijk in uw kamer. De bezoeken zullen kort zijn en zij zullen de afstand tot u zo groot mogelijk houden. Onder gewone omstandigheden zult u hem/haar alleen zien bij bijvoorbeeld het brengen van medicijnen, maaltijden, koffie en thee.

Heeft u medische hulp nodig? Dan zijn er voor de verpleegkundigen en artsen geen beperkingen. U zult altijd optimaal behandeld worden, ook al is er sprake van straling.

Als u de verpleegkundige nodig heeft kunt u via de telefoon bellen. U kunt ook gebruik maken van het belsysteem. De verpleegkundige zal dan naar u toe komen.

Het bezoek

24 uur na de toediening van de capsule met Jodium mag u bezoek ontvangen. Maximaal een half uur per persoon per dag. Alle bezoekers moeten zich vooraf aan de balie van afdeling F5 Noord melden.

Kinderen tot en met 10 jaar en zwangere vrouwen mogen niet op bezoek komen.

Schoonmaak van de kamer

Om schoonmakers niet onnodig bloot te stellen aan straling, wordt de kamer tijdens uw verblijf niet schoongemaakt. Wij vragen u zelf uw bed op te maken. Ook vragen wij u bij vertrek uw bed af te halen. De lakens en dekens legt u op aparte stapels aan het voeteneind van het bed neer. Het wasgoed is eigendom van het ziekenhuis en kunt u in de daarvoor bestemde containers achterlaten. Probeer de hoeveelheid wasgoed tot een minimum te beperken. Het afval kunt u in speciale containers doen.

Tijdens uw verblijf willen we u ook vragen eventuele etensresten in de daarvoor bestemde afvaldoos met plastic zak te doen. Hierna het servies en bestek even met warm water afspoelen.

Voor en na het ontslag

Elke dag meten we hoeveel straling uw lichaam op dat moment uitzendt. Afhankelijk van de gemeten waarde kunnen wij bepalen of u naar huis mag. Wanneer u naar huis mag, krijgt u op schrift leefregels mee voor thuis. De algemene leefregels staan hieronder beschreven.

Voor u naar huis gaat bespreken we de leefregels met u. Ook hoort u hoelang u deze leefregels moet volgen. Voor contact met volwassenen gelden de leefregels maximaal twee weken. Voor contact met kinderen tot en met 10 jaar gelden de leefregels maximaal 3 weken.

Voor u vertrekt kunt u zich omkleden in de kleding die wij voor u bij uw opname hebben opgeborgen.

Algemene leefregels na de behandeling

Algemeen

Hoe groter de afstand tot een stralingsbron, hoe minder straling een ander persoon ontvangt. Daarom raden wij u aan zoveel mogelijk afstand te houden tot uw huisgenoten en bezoekers. In ieder geval meer dan één meter, maar bij langdurige aanwezigheid liefst twee meter of meer.

Toilet

Het radioactief Jodium dat niet door de schildklier wordt opgenomen, verlaat het lichaam vooral via de urine. U kunt gewoon op het toilet plassen, maar om besmetting van de toiletruimte te voorkomen moeten mannen altijd zittend plassen. Spoel het toilet na elk gebruik tweemaal door. Was ook goed uw handen na ieder toiletbezoek.

Partners

Heeft u een partner? Dan raden wij u sterk aan apart te gaan slapen. Er moet minstens twee meter ruimte tussen u en uw partner zijn. Nog beter is het wanneer u in aparte kamers slaapt. Let erop dat de bedden in de twee kamers dan niet tegen dezelfde muur staan. Direct lichamelijk contact zoals knuffelen of seksueel contact moet beperkt worden tot maximaal 30 minuten per dag.

Kinderen

Kinderen tot en met 10 jaar zijn gevoeliger voor straling dan volwassenen. Houd tot hen daarom ook zo veel mogelijk afstand. Neem kinderen niet te lang op schoot. Laat ze zoveel mogelijk door uw huisgenoten verzorgen. U mag uw kinderen wel even knuffelen of een zoen geven.

Vervoer

Als u reist met het openbaar vervoer dan mag u maximaal één uur in de buurt van dezelfde medereizigers zitten. Reist u met zijn tweeën in een auto? Ga dan schuin achter elkaar zitten, dan is de afstand tot de medereiziger het grootst. De rit mag niet langer duren dan twee uur. Duurt uw rit langer dan twee uur? Of bent u met meer dan twee personen in de auto? Overleg dit dan met de stralingsdeskundige.

Bijeenkomsten

Bijeenkomsten waarbij u langer dan één uur naast dezelfde persoon zit moet u zoveel mogelijk vermijden. Bijvoorbeeld als u een reis maakt, een bioscoop bezoekt, kerkbijeenkomst of vergadering bijwoont.

Werk

Na het ontslag uit het ziekenhuis hoeft u zich meestal niet ziek te melden op uw werk. In sommige gevallen kan dat wel nodig zijn. Wij bespreken dit met u bij het vooronderzoek en/of uw opname in het ziekenhuis. Als u werkt in het basisonderwijs of in de kinderopvang met kinderen tot en met 10 jaar zult u zich zeker ziek moeten melden. U meldt zich dan ziek net zo lang als de periode van de leefregels (maximaal 3 weken). Net als thuis moet u op het werk zoveel mogelijk afstand bewaren tot collega's en andere mensen.

Zwangerschap

Een behandeling met radioactief Jodium mag niet gegeven worden tijdens de zwangerschap. Wij raden het ook af om binnen vier maanden na de therapie zwanger te worden of, als u man bent, een zwangerschap te verwekken. Seksueel contact tijdens deze periode is geen bezwaar.

Borstvoeding

Voor de behandeling moet u stoppen met borstvoeding geven. Ook na het ontslag uit het ziekenhuis mag u niet verder gaan met het geven van borstvoeding.

Ziekenhuisopname tijdens de periode met leefregels

Als u in de periode waarin u zich aan de leefregels moet houden wordt opgenomen in een ziekenhuis, dan moet u dit melden aan de behandelend arts en de stralingsdeskundige van dat ziekenhuis.

Vliegen kort na ontslag

Bent u van plan kort na uw ontslag uit het ziekenhuis een (lange) vliegreis te maken? Dan moet u dat op de dag van het vooronderzoek aangeven. De stralingsdeskundige zal u dan bij uw ontslag een douaneverklaring ("vliegbrief") meegeven. Hierin staat dat u een therapie met radioactief Jodium-131 heeft ondergaan. Daarin staat ook dat de dosis straling, die een medepassagier zal ontvangen, onder de internationale dosislimiet van 1 mSv valt.

Tot slot

Mocht u nog vragen hebben over de behandeling of de periode na het ontslag uit het ziekenhuis, dan kunt u telefonisch contact met ons opnemen:

1. Voor medische vragen:
Afdeling Nucleaire Geneeskunde: 020-444 4200
2. Voor verpleegkundige vragen en de opname-afdeling:
F5Noord/Shortstay: 020-566 6049
3. Voor vragen over radioactiviteit of stralingsrisico's:
Stralingsdeskundige: 020-56 68621